

Novejše pristope v biološki sistematiki s poudarkom na sistematiki ptic nam v poljudnem članku predstavlja dr. Peter Trontelj. V svojem prispevku nam predstavlja, kako lahko molekularna sistematika, razmeroma mlada znanstvena disciplina, pomaga pri razvrščanju ptic. V biološki sistematiki se je uveljavilo stališče, da je osnova za razvrščanje vrst njihova sorodnost in ne podobnost. Za mnoge organizme je molekularna sistematika potrdila dosedanje uvrstitve, v nekaterih primerih pa spoznanja iz genetskih študij kažejo, da je organizem potrebno uvrstiti v drugo taksonomsko enoto. Ugotavljanje urejenosti v zapleteni mreži življenja je izjemno težko opravilo, pri katerem si pomagamo z novimi znanstvenimi metodami kakor tudi z osnovnimi filozofskimi pogledi na živi svet. Ne glede na to katero metodo uporabimo za razvrščanje organizmov, njihov položaj v hierarhiji življenja ni stalen. Znanstveniki bodo vedno znova odkrivali nova spoznanja na podlagi fosilnih ostankov, molekularne biologije in na drugih področjih, ki bodo lahko zamajala ali spremenila razvrstitev organizma.

Ornitološki potopis nas tokrat vodi v srednjo Azijo v Kazahstan. Borut je tam opazoval zanimive vrste ptic, med njimi tudi reliktnega galeba izjemno redko vrsto galeba, ki Vam ga predstavljamo tudi na naslovnici. Večina ozemlja so puščave, stepe in polpuščave. Tam, kjer puščavo prekinjajo jezera, reke in potoki, je vse polno življenja. Ob njih se zberejo množice ptic in izurjeno ornitološko oko je med njimi uzrlo številne redkosti in zanimivosti.

Tako kot občudujemo naravo, jo na drugi strani uničujemo. OZN opozarja v svojem poročilu o dolgoročnem svetovnem razvoju, ki so ga predstavili pred tremi tedni v Londonu, da bo v naslednjih tridesetih letih 70 odstotkov Zemljine površine spremenjene zaradi cest, rudarjenja, mest in razvoja druge infrastrukture. V tem trenutku smo na razpotju, ko se moramo zares odločiti, kako bomo skrbeli za gozdove, oceane, reke, gore in druge predele, od katerih je odvisno življenje sedanjih in bodočih generacij. Izgleda, da se navkljub opozorilom tudi v Sloveniji ne bo hitro ustavilo uničevanje narave; vse kaže, da bomo električno energijo pridobivali za vsako ceno in na kakršen koli način bodisi z vetrnicami ali pa vsaj z novimi hidroelektrarnami. Dušan Klenovšek nas v svojem prispevku opozarja, da je bilo Posavje nekoč mnogo bolj biološko pestro, a na žalost je njegova pestrost vedno bolj ogrožena. Namesto široke rečne struge z mrtvicami, rokavi in lokami je Sava uklenjena v ravnem ozkem kanalu s kamnitimi nasipi. In ko tako človek vse bolj uničuje naravo, mora na drugi strani ponovno vzpostavljati prvotne življenjske razmere. Včasih pa umetno ustvarjeno okolje postane primerno za življenje. Tak primer so lagune za odpadne vode iz Tovarne sladkorja Ormož. Naravovarstvena ozaveščenost v tovarni je prispevala k temu, da so lagune postale primerno gnezdišče in mesto, kjer se ptice lahko ustavijo na selitvi. O dobrem sodelovanju med Tovarno sladkorja Ormož in DOPPS-om za ohranitev lagun kot primernega življenjskega okolja za številne ptice piše Damijan Denac. Sredi vročega poletja, 17. avgusta, Vas vabimo na izlet v Ormoške lagune.

Še na eno raznolikost ptičjega petja Vas želim opozoriti. V članku Preučevanje ptičjega petja, ki ga je pripravil dr. Tomi Trilar, ki se ukvarja s snemanjem in preučevanjem ptičjega petja, so predstavljeni prvi začetki zapisovanja živalskih zvokov pa vse do današnje sodobne snemalne tehnike in računalniške obdelave zvoka. Kot posledek k prispevku je pripravljena še domača stran, kjer boste lahko prisluhnili posnetemu oglašanju ptic. In ko boste v naravi, prisluhnite pticam, zdaj jih še lahko slišite. Koncert je najbolj glasen ob svitu ali ob mraku!

V tokratni številki objavljamo seznam predavanj in izletov, ki se bodo zvrstila od oktobra do decembra. Na novo smo oblikovali koledar in prepričana sem, da Vas bo razveselil. Vabim Vas, da sodelujete pri reševanju skrivnostne fotografije. Nagrada za letošnjega zmagovalca je še posebej mamljiva. Ne spreglejte skrivnostnih fotografij in preizkusite se v poznavanju ptic.